

Rapport fra udviklingsprojektet

'Udvikling af det skriftlige arbejde i latin og græsk – ny progression'

Formål

- Formålet med projektet har været at udarbejde undervisningsmateriale til lokale og regionale kurser, hvor projektets deltagere fungerer som kursusinstruktører og igangsættere. Første kursus er berammet til fredag d. 29.08.2008 og lørdag d. 30.08.2008 på Haraldskær ved Vejle, hvor det årlige kursus for alle, der underviser i latin (A, B, C) og græsk (A, C), finder sted ("Møde om de klassiske fag 2008").
- Undervisningsmaterialet, som projektgruppen har udarbejdet til brug i den daglige undervisning, vil i forbindelse med det første kursus blive offentliggjort via fagets sider på EMU.

Deltagere

- Bent Christensen (Helsingør Gymnasium)
- Chr. Gorm Tortzen (Helsingør Gymnasium)
- Rikke Matthebjerg Iuul (Thisted Gymnasium og HF-kursus)
- Jonas Chr. Iuul (Thisted Gymnasium og HF-kursus)
- Jens Refslund Poulsen (Østre Borgerdyd Gymnasium)
- Inger Kluge (Østre Borgerdyd Gymnasium) - projektkoordinator

Tidsramme

Projektet blev oprindeligt forventet afsluttet i løbet af skoleåret 2007, men pga. et mindre kommunikationssvigt mellem Undervisningsministeriet og ansøgerskolen blev projektafslutningen udskudt til august 2008. Der er således afholdt følgende møder: 1 endagsmøde i forårssemestret 2007 (02.06), 2 endagsmøder i efterårssemestret 2007 (01.09 og 03.11) og 1 endagsmøde i forårssemestret 2008 (23.02), samt endelig 1 afsluttende endagsmøde i august 2008 (08.08). I alt 5 endagsmøder.

Undervisningsmaterialet og dets publicering

Hele eksempelmaterialet publiceres både som pdf-filer og åbne word-filer, idet projektgruppen ikke betragter det udarbejdede undervisningsmateriale som et færdigt og afsluttet produkt, men håber, at materialet i langt højere grad vil blive anvendt som eksempler og inspiration, der kan tilpasses niveauet og behovene i den enkelte undervisningssituation. Opgaverne i undervisningsmaterialet er tilpasset de grundbøger og grammatikker, som de enkelte medlemmer af projektgruppen anvender. En oversigt over indholdet af materialet publiceres på EMU.

Indhold

Projektgruppen har som nævnt udarbejdet undervisningsmateriale til brug for undervisningen i skriftlig latin og græsk. Dette undervisningsmateriale dækker primært undervisningen i 1g og 2g, da projektgruppen har skønnet, at behovet for undervisningsmateriale var størst på disse indlæringstrin. Således arbejdes der i 3g først og fremmest med studentereksamensopgaver. Projektgruppen har derfor under udarbejdelsen af dette materiale koncentreret indsatsen på to niveauer i undervisningen:

- 1) Begynderfasen – omfattende indlæring af den basale morfologi og syntaks og læsning af begyndertekster.
- 2) Fortsætterfasen – fra læsningen af sammenhængende originaltekst til studieretningsopgaven i 2.g. og den senere skriftlige årsprøve.

Projektgruppen har forsøgt at målrette undervisningsmaterialet direkte mod de enkelte skriftlige deldiscipliner i studentereksamensopgaverne, men har samtidig forsøgt at indtænke en tydelig progression både inden for og mellem de to faser. Det betyder, at undervisningsmaterialet i begge faser indeholder opgavetyper, som ikke direkte optræder i studentereksamensopgaverne, men hvis løsning projektgruppen ser som nødvendige, og undertiden kreative, skridt mod løsningen af de endelige deldiscipliner i studentereksamensopgaverne. Således indeholder f.eks. de fleste af latinopgaverne i begynderfasen øvelser i morfologi, selvom sådanne øvelser ikke optræder direkte i studentereksamensopgaverne.

Ad 1) I begynderfasen fokuserer undervisningsmaterialet især på følgende: Øvelser på basis af bearbejdet originaltekst i morfologi og syntaks (i både latin og græsk, jf. ovenstående), samt øvelser i kontroloversættelse og version (oversættelse fra originalsprog til dansk) og stil (oversættelse fra dansk til originalsprog). Dertil kommer basal færdighedstræning i f.eks. brug af ordbog, samt glose- og grammatikindlæring. De fleste af øvelserne kan anvendes a) som afleveringsopgaver i forlængelse af den daglige undervisning, b) som elementer i elevernes almindelige lektielæsning eller c) som arbejdsopgaver på klassen som en integreret del af undervisningen (enten som individuelle, par- eller gruppeopgaver). Den bearbejdede originaltekst har som hovedtema 'græske og romerske myter' og baserer sig hovedsageligt på Hyginus (latin) og Apollodoros og Palaifatos (græsk).

Ad 2) I fortsætterfasen er der udarbejdet øvelser på basis af originaltekst i morfologi, syntaks, kontroloversættelse med fokus på forskelle i syntaks og idiomatik på latin/græsk og på dansk, især i forbindelse med fænomenerne aspekt og diatese. Dertil kommer øvelser i tekstforståelse i form af f.eks. udpegning af nøgleord, evt. vha. understregninger i originaltekst/oversættelse. Sådanne øvelser i tekstforståelse, der har til hensigt at lære eleverne at arbejde sig både sprogligt og indholdsmæssigt ind på originalteksten – i første omgang via oversættelsen – kan desuden supplere den mundtlige oversættelse og sprogli-

ge/indholdsmæssige analyse af de antikke tekster, som udgør af en stor del af den øvrige undervisning i latin og græsk. Hovedtemaet 'græske og romerske myter' er i fortsætterfasen udvidet med originaltekster omhandlende græsk og romersk hverdagsliv, samt temaer og tekster der udspringer af projektgruppemedlemmernes daglige undervisning.

Som det fremgår af ovenstående har et af projektgruppens fokuspunkter været progressionen i det skriftlige arbejde i latin og græsk, og dvs. især progressionen inden for og mellem begynder- og fortsætterfasen. Det er projektgruppens opfattelse, at det er i disse faser, at de største pædagogiske udfordringer findes – og at det følgelig er i netop disse faser, der er størst behov for undervisnings- og eksempelmateriale. Indførelsen af studieretningsgymnasiet har på de fleste gymnasier med studieretningsfagene latin og græsk medført en ny og anderledes strukturering af fagene (herunder elevtiden), således at eleverne på en del skoler på et tidligere stadium end før præsenteres for intensiv latin- og en del steder endda græskundervisning med en forholdsvis stor mængde skriftligt arbejde allerede fra studieretningsforløbets begyndelse i 1g.

Projektgruppen håber, at der med udgangspunkt i det udarbejdede undervisningsmateriale nu i højere grad kan tages hensyn til disse forhold i undervisningen, uden at den enkelte lærer skal begynde helt fra bunden med udarbejdelse af nyt materiale, men kan trække på projektgruppens materiale og tilpasse det til den konkrete undervisning. Således bliver de vigtige studieforberevende elementer, som prøves i studentereksamensopgaverne og studieretningsprojektet i latin og græsk: grammatisk analyse, oversættelse og tekstanalyse, fortolkning og perspektivering, en integreret del af det daglige arbejde – helt fra studieretningsforløbets begyndelse.